Helt anderledes med de *keltiske* Navne. Hær hersker virkelig fast Regelbundethed.

I visse Tilfælde er denne ganske vist i Strid med keltiske Regler.

Også hær gælder den faste græske Akcentuering *-ia*: *Bannatia.* Navne med *-ak* har enten Forvægt: *Kórnakon*, eller Bagvægt: *Nemetakòn.* De har i Virkeligheden fast Midvægt, som det sees av franske Former som: *Cambray, Tournay, Bavay* (av Kamarákon, Tornákon, Bagákon). Navne med *-dunon* har fast Akcent forud for *-dunon*; i Keltisk ligeså fast Akcent på *-dunon*, jfr. fransk *Verdun, Iverdun, Embrun, Issoudun, Châteaudun, Autun.*

Men ved alle Leddene *-bona, -briga, -briva, -duron, -magos, -riton* overholdes uvægerlig den keltiske Midvægt, Akcenten forud for Leddene, medens latinsk Udtale vilde lægge Trykket på selve Leddene (jfr. den lat. Udtale i gott. Askibúrgion etc.).

Til Gengæld har vi korrekt faststående Tryk på Leddet *-lánion: Mediolánion* atter og atter.

De moderne Udtaleformer fastholder ofte den keltiske Akcent: spansk Munébrega, fr. Brivá-duron > Briare, Solóduron > Soleure (tysk Soloturn fastholder *o*'et, men flytter Tonetrykket); Ratómagos > Rouen; Lemóvikes > Limoges; Sántones > Santes, Rédones > Rennes, Kárnutes > Chartres (hær har Ptolemaios urigtig Karnūtai), Vápinkon > Gap.

Den ptolemæiske Iagttagelse av keltisk Akcentuering er næppe tilfældig, da vi møder den fast overholdte Modsætning mellem Gruppen *-bona, -briga* etc. og *-lánion.*

Hvorledes det forholder sig med den keltiske Akcentuering i Typerne *-akon* og *-dunon*, — om man kan udpege en Motivering i græske Retskrivningsnormer —, skal jeg ikke hær komme ind på. Det er ikke min Sag at bøde på Keltisternes Forsømmelser.

Jeg har blot villet påpege et lige for Næsen liggende Problem, der er blevet utilbørlig forsømt.

Kjøbenhavn, 16. April 1953.

Gudmund Schütte.

GRUNDTVIG OPDAGER AF SIGFRID-BRYNHILD-SAGNETS HISTORISKE OPHAV

At Nibelungsagnets Fortælling om Sigfrid og Brynhild er en „germansk Urmyte" om Kampen mellem Lysets og Mørkets Magter, er en hellig Trossætning for de fleste literært interesserede Tyskere. Den doceres således av *Wilh. Scherer* i hans navnkundige „Geschichte der deutschen Literatur", 1883, og av *Wilmanns* i „Anzeiger für deutsches altertum" XVIII, 12. Også den hollandske Sagnforsker *Symons* i „Grundriss der germanischen Philologie", 1893, avfærdiger meget overlegent ethvert Forsøg på historisk Tydning. Vor egen store Heltesagnforsker *Axel Olrik* var ifølge en mundtlig Ytring til mig ligeledes en svoren Tilhænger av den mytiske Tydning. Musikalsk har denne Opfattelse over

hele Verden fået sit dominerende Udtryk gennem *Richard Wagners* Tonedrama „Valkyrjen" 1870.

Det var fåfængt, at den rhinlandske Kronist *Freher* i en flygtig henkastet Ytring 1613 tydede Sigfrid om den østfrankiske Konge, Merovingeren *Sigbert*, myrdet 575; skønt det ikke direkte udtales, følger av denne Ligning, at Brynhild så måtte være Sigberts navnkundige Dronning, den vestgotiske Kongedatter *Brunehild*, der som hans såkaldte Morderske blev henrettet på bestialsk Vis i 613.

Med filologiske Argumenter forfægtedes den samme Tydning av Forskeren *Giesebrecht* 1837, dog uden at finde Tilslutning.

Og intet Menneske tog Notits av, at vor egen *J. P. Jacobsen* i „Marie Grubbe", 1876, citerer een eller anden tysk Folkebog, der i Sammenhæng med Nibelungsagnet melodramatisk skildrer Brunehilds gyselige Henrettelse, — en Scene, der forøvrigt tydelig genspejles i Eddakvadet „*Brynhilds Helfærd*".

I „Arkiv för nordisk filologi" 1907 påtog jeg mig dærpå udførlig at påvise Sigfrid-Brynhild-Episodens historiske Ophav. Dette Forsøg blev enstemmigt avvist, endda uden Diskussion, som et „tosset Indfald". Det hjalp ikke, at jeg idelig gentog min Påstand til og med 1952 („Sigfrid und Brünhild" 1935, Fortælling „Brynhild" 1944, „Ark. f. nord. fil." 1952, 35).

Ligeså virkningsløs var den historiske Tydning i Professor *Georg Holz'* Skrift „Der Sagenkreis der Nibelungen", 2. Udg. 1914. Heller ej brød man sig om *Abelings* ejendommelige Parallel mellem Sagn og Historie, 1907: Hagen søger at drukne Kongens „Kapellan" for at trodse en Ulykkesspådom; historisk: Ridder Hagnerik søger at drukne den Trosprædikant Columban, der senere udtaler en Ulykkesspådom over Merovingerne.

Uænsede forblev også den belgiske Professor *Grégoires* Undersøgelser, der vil føre Nibelungnavnet tilbage til den belgiske By *Nivelles*.

Kun i Sverige er den historiske Tydning av Sigfrid-Brynhild-Episoden så almen godkendt, at den endog doceres i Skolebøger, se *Gustav Löw*, „Historia och dikt" (1940), S. 13. Og i 1950 har to østrigske Filologer, Professor *Josef Nadler* og Professor *Othmar Rieger* avgjort sluttet sig til min historiske Opfattelse.

Men nu opdager jeg til min Overraskelse, at ingen ringere end *N. F. S. Grundtvig* har haft samme historiske Klarsyn. I „Nordens Mythologi", 1832, siger han („Udv. Værker" ved Rosenberg, VI, 433): „de frankiske Oldsagn hentyde paa, at Sigurd er den Frankestamme, der havde været forbundet med Vestgoten (Brynhild), men forbandt sig derpaa med Burgunderen (Gudrun)".

Hær har vi hele den historiske Tydning *in nuce*, thi „Vestgoten Brynhild" er jo netop den vestgotiske Kongedatter Brunehild, som blev Frankerkongen Sigberts Brud, men som i sine Fjenders Sladdersagn løgnagtig sigtedes for at have ladet ham myrde, og som bestialsk henrettedes på Grundlag av denne løgnagtige Sigtelse 613.

Kun flygtig har Grundtvig skizzeret sin store Opdagelse, — ligeså flygtig, som Fortællingen om Brunehilds Henrettelse citeres hos J. P. Jacobsen. Man må blot forbauses over, hvor tankeløse og lidet forstående de mytisk fantaserende Forskere har været, når både Grundtvigs

og J. P. Jacobsens Ord har kunnet glide dem forbi uden at vække dem av deres mytiske Drømmerier.

Eskjær, 7. maj 1951.

Gudmund Schütte.

GOTTJODS EPISK-HISTORISKE KRONOLOGI

Gottjods Heltesagnforskning blev grundlagt med ét Slag 1829 ved *Wilhelm Grimms* „Deutsche Heldensage". Dæri kan man finde Oplysninger om det historiske Ophav til adskillige Heltesagnfigurer.

En kronologisk Oversigt over sådanne savnes dog. Og det gør den den Dag idag. Sagnforskningen er siden Wilh. Grimm på det Punkt ikke nået blot et Hanefjed videre. Det er dærfor højelig på Tide at udfylde denne gabende Lakune. Jeg tager Muligheder og hjemmelfaste Udgangspunkter i een kronologisk Rækkefølge, thi det er for Oversigtens Skyld tjenligst. Enkelte Helte uden historisk Kilde-Avhjemling indskyder jeg, når den episke Avhjemling synes at være i fremragende Grad pålidelig.

Nærværende er blot en foreløbig Udfyldning av Lakunen, et nødvendigt Supplement til Grimms „Heldensage".

Det gælder mig nærmest blot om at få Personerne nogenlunde tidfæstet efter Døds-År eller Handlingsdatoer. Det nærmere må søges hos Grimm, eller i min Bog „Gotthiod und Utgard", eller hos Lukman, „Ermanaric hos Jordanes og Saxo" (1949), der bringer mange nye Oplysninger.

1. *Bojorix*, Kimbrerkonge, fører Goterne fra den kimbriske Halvø til Italien, †101 f. Kr. Plutarch, „Marius" c. 25. — Jordanes, „Getica" IV, § 25: „Ex Scandza insula (quasi . . vagina gentium), cum rege suo nomine Berig Gothi quondam memorantur egressi". Med dem Gepiderne, ibd. XVII, § 94. — Bojorix bliver i Jordanes' østgot. Sprogform lydlovlig til *Bærīks. Sagnet avhjemler tre Folkestammer: Goter, Gepider, Kimbrer, et repræsentativt Udvalg av Gottjod. Som den allerældste gottonske Hovedhelt mindedes Bojorix i c. 600 År, men fortrængtes senere av den store Folkevandrings Modehelte. Jfr. min Artikel „De ældste gottonske Sagnhelte", „Danske Studier" 1912.

2. *Drusus*, romersk Kejserprins, kæmper i Vestgermanien, graver Fossa Drusiāna, † 9 f. Kr. Gravmæle ved Mainz, oht. Trusilēh, nht. Drusenloch. Sagn om hans Død, Dion Kassios LV, c. 1. — „Thidrekssaga" indeholder Sagn om en vesttysk Konge Drusiān i Borgen Drekanflis (Drachenfels). Model for Drusiān har vi i Fossa Drusiāna. Endelsen *-ān* bliver i oldtysk Epik usvigeligt Kriterium for ikke-gottonsk Nationalitet, jfr. min Disp. „Oldsagn om Godtjod", S. 122, Note. (Drusus' Datter Livilla ægtes av en Søn av Kejser Tiberius. Kan det have noget at gøre med, at Drusiāns Datter Gudilinda ægtes av Thidrekr? Muligheden må drøftes). Jfr. min Artikel „Nordtysk Sagn om Drusus", „Danske Studier", 1952, S. 129.

3. *Augustus*, Roms første Kejser; truer Jylland; † 14 e. Kr. Kan være sammenblandet med Roms sidste Kejser, Romulus Augustulus, som avsættes av Skireren Odovacar, langobard. Audwachari, 476. — „Reginsmál": Gustr ejer den store (Nibelung-)Skat; den overtages av Andvari, siden